

2023/0229(NLE)

14.2.2024

ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΣΤΑΣΗΣ

σχετικά με το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου για τη σύναψη, εξ ονόματος της Ένωσης, της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για συμπληρωματικούς κανόνες σχετικά με το Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων, ως μέρος του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων, για την περίοδο 2021 έως 2027 (12122/2023 – C9-0461/2023 – 2023/0229(NLE))

Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

Εισηγήτρια: Jadwiga Wiśniewska

Υπόμνημα για τα χρησιμοποιούμενα σύμβολα

- * Διαδικασία διαβούλευσης
- *** Διαδικασία έγκρισης
- ***I Συνήθης νομοθετική διαδικασία (πρώτη ανάγνωση)
- ***II Συνήθης νομοθετική διαδικασία (δεύτερη ανάγνωση)
- ***III Συνήθης νομοθετική διαδικασία (τρίτη ανάγνωση)

(Η ενδεικνυόμενη διαδικασία στηρίζεται στη νομική βάση που προτείνεται στο σχέδιο πράξης.)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	5
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	6

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου για τη σύναψη, εξ ονόματος της Ένωσης, της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για συμπληρωματικούς κανόνες σχετικά με το Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων, ως μέρος του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων, για την περίοδο 2021 έως 2027

(12122/2023 – C9-0461/2023 – 2023/0229(NLE))

(Έγκριση)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου (12122/2023),
 - έχοντας υπόψη το σχέδιο της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για συμπληρωματικούς κανόνες σχετικά με το Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων, ως μέρος του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων, για την περίοδο 2021 έως 2027 (12120/2023),
 - έχοντας υπόψη την αίτηση έγκρισης που υπέβαλε το Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 77 παράγραφος 2, το άρθρο 218 παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο στοιχείο α) και το άρθρο 218 παράγραφος 7 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (C9-0461/2023),
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 105 παράγραφοι 1 και 4, καθώς και το άρθρο 114 παράγραφος 7 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη τη σύσταση της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (A9-0000/2024),
1. εγκρίνει τη σύναψη της συμφωνίας·
 2. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει τη θέση του Κοινοβουλίου στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, καθώς και στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

α. Πλαίσιο

Στις 7 Ιουλίου 2021 εκδόθηκε ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Μέσου Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων για την περίοδο 2021-2027 (στο εξής: «κανονισμός ΜΔΣΘ»).

Σκοπός του κανονισμού ΜΔΣΘ είναι να εκφράσει την αλληλεγγύη μέσω της χρηματοδοτικής συνδρομής προς τα κράτη (μέλη) που εφαρμόζουν τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν για τα εξωτερικά σύνορα. Συνιστά εξέλιξη του κεκτημένου του Σένγκεν στον οποίο συμμετέχουν οι χώρες που είναι συνδεδεμένες με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την περαιτέρω ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν (στο εξής: «συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν» ή «συνδεδεμένες χώρες»).

Στις 11 Αυγούστου 2021 η Ελβετική Συνομοσπονδία κοινοποίησε την απόφασή της να αποδεχθεί το περιεχόμενο του κανονισμού ΜΔΣΘ και να το εφαρμόσει στην εσωτερική έννομη τάξη της. Η Επιτροπή υπέβαλε την πρόταση για απόφαση του Συμβουλίου για την υπογραφή συμφωνίας μεταξύ της ΕΕ και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για συμπληρωματικούς κανόνες σχετικά με το Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων, προτού λάβει την ελβετική κοινοποίηση σχετικά με την εκπλήρωση των συνταγματικών της απαιτήσεων, ώστε να αποφευχθεί η συντόμευση του χρόνου πραγματικής εφαρμογής του κανονισμού ΜΔΣΘ στην Ελβετία. Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 75 του κανονισμού ΜΔΣΘ, η σύναψη μιας τέτοιας ρύθμισης θα πρέπει να πραγματοποιείται αφότου η ενδιαφερόμενη χώρα ενημερώσει εγγράφως για την εκπλήρωση όλων των εσωτερικών της απαιτήσεων.

Το άρθρο 7 παράγραφος 6 του κανονισμού ΜΔΣΘ προβλέπει ότι θα πρέπει να θεσπιστούν «ρυθμίσεις» για να προσδιοριστούν η φύση και οι τρόποι της συμμετοχής στο ΜΔΣΘ χωρών που συνδέονται με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις των αντίστοιχων συμφωνιών σύνδεσης. Οι ρυθμίσεις αυτές λαμβάνουν τη μορφή συμφωνιών που συνάπτει η Ένωση με τις συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν σύμφωνα με το άρθρο 216 ΣΛΕΕ.

Στις 21 Φεβρουαρίου 2022, το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να αρχίσει διαπραγματεύσεις¹ με την Ισλανδία, το Βασίλειο της Νορβηγίας, την Ελβετική Συνομοσπονδία και το Πριγκιπάτο του Λιχτενστάιν για τις ρυθμίσεις σχετικά με τις χρηματοδοτικές συνεισφορές των εν λόγω χωρών και τους συμπληρωματικούς κανόνες που απαιτούνται για τη

¹ Απόφαση (ΕΕ) 2022/442 του Συμβουλίου, της 21ης Φεβρουαρίου 2022, με την οποία εγκρίνεται η έναρξη διαπραγματεύσεων με την Ισλανδία, το Βασίλειο της Νορβηγίας, την Ελβετική Συνομοσπονδία και το Πριγκιπάτο του Λιχτενστάιν με σκοπό να συναφθούν μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των εν λόγω χωρών συμφωνίες περί συμπληρωματικών κανόνων σχετικών με το Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων, ως μέρος του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων (ΕΕ L 90 της 18.3.2022, σ. 116).

συμμετοχή τους στο Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων, για την περίοδο 2021 έως 2027, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που διασφαλίζουν την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και τις ελεγκτικές εξουσίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίες θα συναφθούν δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου². Οι διαπραγματεύσεις με την Ελβετική Συνομοσπονδία ολοκληρώθηκαν επιτυχώς με τη μονογράφιση της συμφωνίας στις 14 Φεβρουαρίου 2023.

Στις 10 Ιουλίου 2023, η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο πρόταση για απόφαση του Συμβουλίου για τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για συμπληρωματικούς κανόνες σχετικά με το Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων, ως μέρος του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων.

Στις 28 Σεπτεμβρίου 2023, το Συμβούλιο ενέκρινε απόφαση για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ένωσης, της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για συμπληρωματικούς κανόνες σχετικά με το Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων, ως μέρος του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων, για την περίοδο 2021 έως 2027. Η υπογραφή της συμφωνίας αυτής πραγματοποιήθηκε στις 28 Νοεμβρίου 2023, στις Βρυξέλλες.

Στις 7 Δεκεμβρίου 2023, το Συμβούλιο ζήτησε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να δώσει την έγκρισή του για το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με τη σύναψη της προαναφερθείσας συμφωνίας.

β. Θέση της εισηγήτριας

Το Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων, ως μέρος του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων, αποτελεί ειδικό μέσο στο πλαίσιο του κεκτημένου του Σένγκεν που αποσκοπεί, αφενός, στη διασφάλιση αυστηρής και αποτελεσματικής ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων, διαφυλάσσοντας παράλληλα την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, σε πλήρη συμμόρφωση με τις δεσμεύσεις των κρατών μελών και των συνδεδεμένων χωρών όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα, και, αφετέρου, στη στήριξη της ομοιόμορφης εφαρμογής και του εκσυγχρονισμού της κοινής πολιτικής θεωρήσεων, ώστε να συμβάλει στην κατοχύρωση υψηλού επιπέδου ασφάλειας στα κράτη μέλη και στις συνδεδεμένες χώρες.

Η εισηγήτρια συμφωνεί ότι το ΜΔΣΘ προσφέρει την ευκαιρία για την υλοποίηση δράσεων υπό καθεστώς επιμερισμένης, άμεσης και έμμεσης διαχείρισης, και η συμφωνία θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η υλοποίηση με οποιαδήποτε από αυτές τις μεθόδους μπορεί να πραγματοποιηθεί στην Ελβετία σύμφωνα με τις αρχές και τους κανόνες της ΕΕ για τη δημοσιονομική διαχείριση και τον δημοσιονομικό έλεγχο.

² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2021, για τη θέσπιση, ως μέρους του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων, του Μέσου Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων (ΕΕ L 251 της 15.7.2021, σ. 48).

Η εισηγήτρια θεωρεί επίσης ότι, δεδομένης της ιδιαίτερης φύσης του κεκτημένου του Σένγκεν και της σημασίας της ομοιόμορφης εφαρμογής του για την ακεραιότητα του χώρου Σένγκεν, όλοι οι κανόνες που ισχύουν για τη διαχείριση των προγραμμάτων θα πρέπει να εφαρμόζονται στην Ελβετία με τον ίδιο τρόπο όπως και στα κράτη μέλη.

Η εισηγήτρια θεωρεί ότι η σύναψη επίσημων, νομικά δεσμευτικών συμφωνιών στο πλαίσιο της συνεργασίας με συνδεδεμένες χώρες, σε αντίθεση με άλλες μορφές διακανονισμών, είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της διαφάνειας, του δημόσιου ελέγχου και της δημοκρατικής εποπτείας. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όσον αφορά τη χρήση του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Θα πρέπει να υπάρξει περαιτέρω συμμόρφωση με άλλες ειδικές διατάξεις. Δυνάμει των συμφωνιών σύνδεσης Σένγκεν, η Ελβετία πρέπει να αποδεχθεί πλήρως τα μέτρα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του κανονισμού ΜΔΣΘ, τα οποία αναπτύσσουν ή αξιοποιούν το κεκτημένο του Σένγκεν, και να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τις διατάξεις που αφορούν τη δημοσιονομική διαχείριση και τον έλεγχο, οι οποίες προβλέπονται στη ΣΛΕΕ και στο δίκαιο της Ένωσης του οποίου η νομική βάση απορρέει από τη ΣΛΕΕ.

Οι συμφωνίες θεσπίζουν επίσης ειδικούς μηχανισμούς για την ταχεία προσαρμογή της συναφθείσας συμφωνίας με την Ελβετία, σε περίπτωση αλλαγών στη βασική ενωσιακή νομοθεσία σχετικά με την εφαρμογή, όπως ο δημοσιονομικός κανονισμός και ο κανονισμός περί κοινών διατάξεων. Η συμφωνία διασφαλίζει επίσης ότι η ενδιάμεση επανεξέταση του ΜΔΣΘ λαμβάνει υπόψη την καθυστερημένη συμμετοχή των συνδεδεμένων χωρών Σένγκεν.

Επιπλέον, όσον αφορά τους δημοσιονομικούς και χρηματοοικονομικούς ελέγχους, τα κράτη μέλη υπόκεινται σε οριζόντιες υποχρεώσεις [για παράδειγμα στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και της Επιτροπής], οι οποίες είτε απορρέουν άμεσα από τη Συνθήκη είτε από το παράγωγο ενωσιακό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου του κανονισμού περί κοινών διατάξεων όπως προαναφέρθηκε. Οι υποχρεώσεις αυτές ισχύουν αυτοδικαίως στα κράτη μέλη και, ως εκ τούτου, δεν καθορίζονται στον κανονισμό ΜΔΣΘ. Κατά συνέπεια, οι υποχρεώσεις αυτές πρέπει να επεκταθούν στην Ελβετία μέσω της συμφωνίας την οποία αφορά η παρούσα πρόταση.

Τέλος, η συμφωνία περιέχει επίσης διάταξη σχετικά με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS).

Συμπερασματικά, η εισηγήτρια θεωρεί θεμιτή τη σύναψη της συμφωνίας για τον καθορισμό των συμπληρωματικών κανόνων που απαιτούνται για τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας στο Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων (ΜΔΣΘ) ως μέρος του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων για την περίοδο προγραμματισμού 2021 έως 2027, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1148 (κανονισμός ΜΔΣΘ).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η εισηγήτρια συνιστά στο Κοινοβούλιο να δώσει την έγκρισή του για το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου και να αναθέσει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει τη θέση του στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, καθώς και στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών.

